

▣ Identitat pròpia o dependència estatal?

Al voltant de la Constitució Europea i del nou projecte d'Estatut d'Autonomia català, retocat o no pel Tribunal Constitucional, ha sorgit – novament – el debat sobre el reconeixement de l'autonomia regional i el paper de les nacions sense estat dins d'Europa.

Catalunya ha reivindicat, en diverses ocasions, el seu poder d'autodeterminació i d'independència (no fa gaire, un responsable de la formació política d'Esquerra Republicana es desmarcava de l'aparent calma i estabilitat del nou govern d'Entesa amb l'aposta d'un referèndum per posar de manifest l'opinió dels catalans i catalanes sobre l'autodeterminació del poble català).

Ara bé, la realitat passa pel fet que Catalunya forma part de l'Estat espanyol i aquest, no deixa de ser un estat autònom. La “solució” de l'estat de les autonomies sorgeix, com és sabut, amb l'oposició al règim franquista que, porta a les últimes conseqüències el centralisme tradicional d'Espanya i rebutja expressament qualsevol tipus d'autonomia com a destructiva de la unitat de la nació espanyola, cosa que es resumeix en la idea que *España es una e indivisible*.

Aquesta oposició al franquisme postula una autonomia regional juntament amb un conjunt de llibertats democràtiques. Amb el procés constituent de 1978 es regula el trànsit d'un estat centralitzat a un estat autònom establint el marc d'una reforma estatal general i gradual tenint en compte la diversitat dins del territori.

Si la Constitució Espanyola parla dels principis d'autonomia, unitat i solidaritat, la Carta Magna Europea, per la seva part, fa una referència al compromís de la Unió a respectar la igualtat i la identitat nacional dels seus Estats membres.

I ara és quan ens hem de preguntar si sota aquest paraigua espanyol i també europeu és possible parlar de regions “minoritàries” o nacions sense estat. La meua opinió és afirmativa per diferents motius i sempre amb la vista posada en el model català/espanyol. L'autonomia regional pròpia seria com la vàlvula d'escapament del problema lingüístic i cultural; una forma expressa de vetllar per uns interessos lingüístics, d'integritat cultural i patrimoni nacional molt desprotegits i desfavorits. Alhora, serviria com a consolidació d'unes formes d'autogovern polític amb competències exclusives i pròpies, amb garanties socials, lluny de la subjecció expressa o tàcita a un poder central; es potenciaria el camp artístic, esportiu i cultural amb un creixent sentiment de lligam als signes identificatius de la regió en qüestió.

Tanmateix, en un paradigma de nació sense estat hi poden haver despropòsits de caire econòmic i jurisdiccional que passarien per una reforma constitucional que determinats sectors de la societat espanyola intenten obviar o simplement no estan interessats a parlar de temes que no entren dins dels esquemes del patriotisme més aferrat i conservador.

A mode de conclusió cal afirmar que aquest és un debat de fons que lluny de baixar d'intensitat, serà un dels pilars més importants i discutits en els actuals textos legals i condició *sine quan non* en la redacció de posteriors materials legislatius.

Sílvia Pereira i Puigvert
Llicenciada en Dret